

TAM

M a h j a s = w e e s a

peežpad'smitais gads

1870.

N° 1 lihds 52.

R i h g ā,

drilkešts un dabujams pee bilšču- un grahmatu-drilketaja Ernst Plates,
pee Behtera basnizas.

433.743

VALSTS BIBLIOTĒKA
Inv. 433.743

1957

N°. 1.

Birmdeenâ 5. (17.) Janwar

Malsa par gabbu 1 rubl.

1870.

Us jaunu 1870^{tu} gaddu.

Januajs gads pahc muhsu eschahm nahzis
Januas, dailas weitschas wainaga; —
Septin defmitajs nu darbu sahzis,
No atstahjis festajs ammatâ!

„Septin“ skaitli, kad tu rakstos laffi,
Atraffi par laimes nesseju. —
Tadeht arr' no winna isdohschanahs praffi,
Berre labbumu un swehtibu. —

No mums nessihš, tas stahw Deewa sinna,
Kas teem laiteem, gaddeem zellu rahd',
Lai padohdamees eesich rohkahm Winna,
Kas mums preekus, behdas preekšâ stahd'.

Kahfams gads ar sawu tumšhu plohri
Misklahjis, lai newarr skattitees,
Taf lai preezigi par gadda tohri
Ge-eijam — to gribbam behdatees!?

Tif lai semmigi pee Tehwa kahjahm
Krihtam — luhgtees Winna palihgu,
Swehtibu lai gahsch par muhsu mahjahm,
Swehti baggatigi tihrumu.

Wesselibas dahrgu, mihtu mantu
Pafneedi augsteem, semmeem zilwekeem, —
Kogreesch uelaim', ahtru nahw', negantu,
Puschko zellu wisseem zell'neekem!

Taisueem laudihm, lai schein labbi klahjahš,
Gudrib's swaigsne, lai it spohschi spihd,
Keera wainags, lai mirds katras mahjas,
Skohlâs pulku skohlennu lai miht!

Tautas gohds zaur skohlahm ween tif zekahš,
Deewa-bihjaschanai durwis werr'; —
Mahni, tumšiba, ta migla wekkahš, —
Sinnašchana, gudrib' — foktus sperr.

Tizzib', mihtib' — zerrib' — fokschi starri,
Kas mums mirds no debbes augstibas,
Lai schee Kristus mihlestibas sarri
Gresno katru schein eesich dshiwibas! —

E. F. S.

N a h d i t a j s.

Us jannu 1870tu gaddu.

Cefschemmes sinna. No Pehterburgas: eelu-polizeja krobna deenestneekus nelaischoht schentös. No Nehwales: zil Iggauuni us Kreewu-semmi gabjufchi dschwes-w. melleht.

Ahrsemmes sinna. No Berlines: Bismarcks un ahrejas ministerijas ammat. No Ehtstreikijas: pahr keisera reisofchanu us Rohmu. No Spanijas: atkal libbeles deht waloneka. No Parihes: Franzija waldischana pahrewebriita. No Portugales: dumpja jaufmas. No Rohmas: pahr lonzibli, — pahwesta runna pahr winna warru. No Rumanijas: schidit paprpilda Rumaniju. No Turzijas: jauns sribdis sultanam ar Egiptes wize-kehniu. No Egiptes: zaur Egipti Turzijai daschs labbums tizis.

Zittas jaunas sinna. No Rihgas: pahr Ligoang-lampahm. No Allufnes: jaunas skolas nihzina wezzo wallodu. No Pehterburgas: fletawibas darbe. No Denas kasaku s.: pahr siffeneem. No Urijas: no ka zellahs dade Rih-Suidja.

Zaunafahs sinna.

Dahrga siba kleite. Pehteris un Eschlauksie. Krobna muifchu iderenteichana. Par sinnu. Abilde.

Reeliftumä. Zauna godda deenä, 1. Janwar 1870. Mubka purwis. Wiktor Karabin. Wlehschu mittis. Satehtrajs deggus. Isfluddinischana.

Cefschemmes sinna.

No Pehterburgas. Preefsch kahda laika Pehterburgas wezzafajs polizei-meisters eelu-polizejas fargeem usdewa karra-wihru fubtitus, grahmatu-nesfejus un wiffadus teesu fullainus arween atgahdinahht us winnu deenesta peenahkumeem un teem nehtaut pa schenkeem wasatees. Pehz kahda laika schenku turretajai pee polizei-meistera schehlojufchees, ka eelu-polizeja winneem padarroht leelu skahbi, nekandama saldteem schentös eet. Bet polizei-meisters Trepow ne ar pufs ausi us tahdu winnu fubdsibu ne-effoht klausijees.

No Nehwales. Iggauuni krobna-rentejäs no 1ma Septbr. lihds 15. Dezbr. p. g. Iggauuni semneekem, kas us Kreewu-semmi gribbejufchi aiseet, isdohtas 291 passes preefsch 369 zilwekem, wihreescheem un feewischlahm. Pa wiffu pehrno gaddu isdohtas 2094 tahdas passes preefsch 4404 zilwekem. Zil no teem jau atpakt atnahkufchi, tas ne-effoht sinnam.

Ahrsemmes sinna.

No Berlines. Wezzais ministeru presidente grahfs Bismarcks, ta awises stahsta, wehl ne-effoht pilnigi atweffetojees un tadeht wehl nedsihwojoht Berline un arri ne-effoht sawa augsta ammata darbus wehl usnehmis. Bismarcks wehl jo prohjam palischoht par walstu beedribas kanzleri, kam ta augstaka darrischana schinni ammata, bet arri til ta, ka winnam wairaf tas gohds palischoht, nekä ta isdarrischana. Tadeht arri us preefschu grahfs Bismarcks wairs nedarrischotees ar ahrsemnju wehstneekem, bet ahrigas ministerijas sekreters Tible wiffu to strahdaschoht un schim wibram no pascha kanzlera ammata til truhlschoht tas beedribas ministera wahrds un atbildeschana. — No 1. Janw. Pruhfchu ahreja ministerija pahrzelta us seemefa beedribas waldischannu. Pehz beedribas liffumeem Pruhfchu krobnis irr wiffas beedribas preefschneeks un tam irr ta warra, beedribas weeta wiffu isdarriht, beedribas wahrda karru peeteift un meeru derreht,

beedribas un zittas faderreschannas ar zittahm walstehm notaisiht, wehstneekus apstiprinaht un fanemt un t. pr.

No Ehtstreikijas. Sennaf jau daubfinaja, ka Ehtstreikijas keisers arr reisofchoht us Rohmu, bet taggad awises sinna, ka nereisofchoht wis. Bet preesteru sinna tomehr pastahw, ka keisers reisofchoht gan un tad basniza dabbuschoht atkal sawas pirmejas brihwibas; lai tadeht grahfs Beusts fataifotees to ruhktu bifferi dsert, kas tad winnam buhschoht dserrams, kad keisers buhschoht Rohmä; (prohti), tad wiffas tahs tizzibu fwabbadibas, kas zaur konfordata apgahschannu zehlschahs, buhschoht atkal isnihht. — To gan newarroht leegt, ka taggad keiseram eenais ar pahwestu nekahds ne-effoht un ja winsch us Rohmu reisotu, tad laikam pahwestu atswabbinatu no ta wairs nepatikhama Franzijas patweh-ruma, tas irr: kad Franzuschu spehks no Rohmas aiseetu, tad Ehtstreiku keisers no sawas puffes winnam fargus dohtu. — No Kattaro sinna nahkufe, ka 29ta Dezember wiffu pilsehtu puschlojufchi ar gohda-uggunihm, no leela preeka, ka keisers dumpineekem wiffu kaunumu peedewis. Arri no zittahm Dalmaizijas pilsehtahm pateizibas wehstneeki pee waldischannas fubtiti.

No Spanijas. Daschi leeli karra-pulku wad-doni, no rahmalahs partejas, tiblojoht fameerinahht un sabeedroht to prinzi Don Karlos un kehneeni Isabellu un jau daudj leelmanni scham padohmam labprahht peekrihtohht. Schahdai beedribai Franzija un Portugalä effoht sawi aisstahwetaji un Kabrea, tas sinnam Karlistu barru waddons, us to ihsti gaidoht un ja tas isdohschotees, Isabellas un Karlos partejas saweenohht, — tad winsch liffu tautai paschai pahr schahs partejas landiateem pehz balsu wairuma nospreest un ja ne schä ne ta neisdohtohs, tad atkal warretu reis eerohtschus rohka grahbt un t. pr. — Pahr to Genuas erzogu awises wehl daudj runna, bet tas galla-mehrkis arween irr tas, ka erzoga mahte ta weeniga leela prettineeze, kas dehlam to fwefchu krobni nekaujoht peenemt. Tad wehl sah daubfinahht, ka winnai effoht saws eemeflis, kapehz ta darroht un tas eemeflis effoht tas: winna dohmajoht, ka zaur kauschu nemeeru Italijas keh-nina walsts reis warroht gahstees un wezza Piemontes walste iszeltees, fur tad winnas dehlam buhtu ta ihsta kahrta, par Piemontes kehniu palift. — Pahr teem dumpineekem Kubas fallä no Sawannas sinna nahkufe schahda: Dumpja waldischana effoht spreeduse, ka tas dumpis prett Spaniju jamettoht meerä tadeht, ka Seemet-Amerikas sabeedrotas walstes teem neween sawu palihdsibu leedschot, bet arri zittadi effoht zellä. Pehz schä spreeduma tad nu dumpineeki paschi padohdotees. Kahda sinna, kas no turrenes nahkufe Englandes awisei „Teims“, to wiffu apleezinoht un sinnojoht, ka pee Lunas 1500 dumpineeki padewufchees.

No Parihfes. Redsehs pafaule, woi nu Franzija paliks masaf strihdinu un woi nu tur laudis buhs meerigati, kad dsird, ka taggad nu ta waldischana zittadu zellu atradduse un ka wairs keiseram weenam pascham ta warra neubshocht, bet parlamentei, — tas irr, tautas weetneeku sapulzei un ministereem. Ministeri nu schoreis effoht tahdi iswehleti, kas wisseem pa prahtam. Ar teem jauncem ministereem neween Parihse, bet ir wiffas zittas gubernijas effoht pilna meerâ. Wiffi schee ministeri effoht gohdigi wihri un tahdi, kam ne no weena naw ko bihtees, bet kas stahw us sawahm paschahm kahjam. Warroht arri redseht, ka pats keisers no firds effoht wehlejis, parlamentei pilnu waktu doht. Keisers jauna gadda deenâ, kad tautas weetneeki jeb runnas-wihri gahjuschi wiinam labbu laimi wehleht, us teem tâ runnâjis: „Es fajubtohs laimigs, par Subsu man apsohlitu padewibu. Nefad mums weenprahtiba nebij til waijadfiga un derriga kâ taggad. Jauna buhschana tautas weetneekem leelafu spehku dewuse, bes ka ta warra buhtu masinata, ko es no tahs tautas esmu dabujis. Taggad ar runnas-wihreem to atbildeschanu dallidams, zerru nahkamâ laika wiffas gruhthas weeglafi uswarreht. Kad reisneeks tahku zetta gabbalu nostagajis un kahdu daku sawas nastas nolizzis, tad tadeht winsch nepaleef wis wahjaks, — bet turpretti smelt jaunu spehku sawu zellu tahkal staigaht.“

No Portugales. Kâ rahdaks, tad Portugalescheem arr jaunas mohdes drufis uskrittis, ka tee sahloht dumpotees prett sawu waldischani; jo kahds wezs, gohda-kahrigs erzogs, Saldanha wahrda, esfoht tohs fatrazzinajis. Laffoht pee muhreem peefistu schahdu usazinaschani: „Birgeri! muhsu tautas aistilts gohds muhs sawz pee karracerohtscheem! Grabhjeet rohkâ karraribkus! Nohst ar frohni! Nohst ar fehnin! Lai dsihwo republika!“ Portugaleschi prett sawu waldischani isturrotees dauf rupjati, nekâ Franzuschi prett sawu.

No Nohmas. No tejenes taggad til nahf sianas pahre to leelo konzihli un pahre tahm strihdehm, kas teem fanahfuscheem garrigeem tehweem tur effoht sawâ starpâ. Salka, ka starp teem 700 fanahfuscheem konzihla beedreem 500 effoht, kas us to gribb pastahweht, ka pahwests nemaldotees un 200 bislapi, kas tahdam hauflim pretti stahw. Bet schee 200 pretti-stahwetaji bislapi effoht no tahm wairaf mahzitahm tautahm, kâ no Wahzsemmes, Franzijas un Amerikas, kas tadeht wiffi mahziti un gudri wihri, un kas gruntigi pahrsinnohht schohs laikus un tautas buhschani un jo stipraki tizzibas aistahwetaji effoht nekâ tee zitti, kas mas ween ko sinnohht. Salka gan arr, ka pahwesta nemaldibu paschâ konzihle wis neapstiprinaschoht, bet to eegrunteschocht us zittadu wihfi. — 26tâ Dezember bijuse ihpascha bislapu sapulzeschanahs, fur 2 stundas par eeralfstu laiku ilgati palikfuschi kohpâ. Ka tur teem karsts

strihdis bijis sawâ starpâ, to warroht saprast no ta, ka ahra nahloht wiinu peeres israhbijuschas dufmas un zitti bijuschi dikti faskaituschees; — pirms tee isnahfuschi, jau warrejuschi no tahlenes dsirdeht, ka tur eelschâ flanni runnâjuschi. Strihdis bijis til karsts, ka 20 jau preelsch laika gribbejuschi probjam eet; tâpat arri salka, ka 60 bislapi gribboht tuhlin pehz jauna gadda probjam reisohht. Woi tas teefa, to newarr wis galwoht. 6tâ Janwar — kâ jau bij nosazzihst agraf — noturreja ohtro konzihles sapulzeschanahs. Us to dauf masaf beedri fanahfuschi, nekâ us pirmo. Nefahdu spreedumu wehl newarreja pasluddinahht tapehz, ka tahs ismellechanas pahre tizzibas mahzibahm (dogmahm) wehl naw nekahdâ gallâ. Kad misse bij beigta, tad tee sapulzejuschees garrigeem tehwi pa weenam pahwesta preelschâ lattotu tizzibu apleezinaja us to wihfi, kâ Pius IV. nosazzijis.

Wehl no Nohmas. Awijes stahsta, kâ pahwests sawu laizigu warru, kâ few peeklahjigu un peederrigu mellejis peerahdiht is fwehteem raksteem. Winsch ar sawu karraministeri, generati Kanzleri runnadams fazzijis tâ: „Naw wis teefa, ka Sejum Kristum karraspehka nebija un ka winsch nebalta deenâ ar warru few patwehrumu negahdaja. Ewangeliums muhs mahza, ka winsch eljes-kalnâ us saweem mahzekeem fazzija, ka winsch katrâ azzumirkli wairaf kâ dimpadesmit legionus engetu warroht ap fewi sapulzinahht; winsch strahdaja ar sawu warru, kad ta laika Garibaldeeschi dahrsâ bij gahjuschi wiinu gubstihht; winsch lifka teem bes samannas garr semmi nokrist . . . Apustulam Behteram gan nebija nekahda armija, bet wiinam bij tahda skunste, kas wairaf wehrta, nekâ tuhstoschas armijas: kad kahds wiina prahtam pretti turrejahs, tad winsch ar weenu paschu wahrdu tahdu nomirruschu pee semmes gahsa. Annanias un Sawira pahre to leezina. Man (tâ pahwests smeedamees fazzija) tahda skunste naw, tapehz man waijag saldatu, lai manna apustuliska ammata gohds tiftu pasfargahts un usturrehts.“

No Rumanijas. Rumaneescheem nabbageem skaidri pohsts un behdas ar schihdeem, kas kâ siffeni wiinu semmi peepildoht. Preelsch diwdesmit gaddeem wiinneem bijuschi tiffai 11,000 schihdi, tâ ka us 27 Moldaweescheem bijis weens schihds, bet taggad to effoht 400,000, tâ ka us 5 Moldaweescheem jau effoht weens schihds. Tadeht teem bail, ka pehdigi schihdi wiinaw pa wiffam nepahrwarroht un ta pehz waldischani luhds, lai schihdeem us preelschu wairs newehloht nekahdu rentes-buhschani, lai newehloht gruntes pirkt un lai teem aisleedschot us semmehm schenkus turreht. Waldischana atbildesuse, ka pehz taggadejeem semmes liffumeem katram effoht brihw tē nomestees un ar gohdu pelnitees, un ja waldischana to atkal no sawas puffes aisleegtu, tad tai tuhlin gadditohs kahds kihwis ar zittahm waldis-

ſchanahm. Liffai tautas-weetneefi warroht kom-
miſſioni zelt, kas to ſchihdu buhſchanu izmekle un
ta warroht kahdu liſkumu prett ſchihdeem ſaraktiht
un waldiſchanai preeſchâ liſt.

No Turzijas. Sultans eſſoht eeſahjis atkal
zittu ſtribdi ar Egiptes wiſe-kehniſu: wiſch grib-
bedams ta warru pawiffam ſalauſiht, pagehrejis, lai
tas ſawus jaunohs brunnu-kuggus winnam atdoh-
doht. Wehl awiſes naw ſinnu neſſuſchâs, woi wiſe-
kehniſch us to ſo atbildejis, woi ne. — Bulgari
eiſoht ſultanam us abdas un pagebroht, lai tas pee
winneem cetaiſoht tahdu waldiſchanu, kâ pee Unge-
reem, Eſtrelkija, prohti: lai ſultans leekotees ſewi
frohneht par Bulgarijas kehniſu un lai cetaiſoht
parlamentes — tautas-weetneefu waldiſchanu. Ne-
warr wis tizzehht, ka ſultans tã darrihs.

No Egiptes. Baur to Suezes kanali taggad
Eiropeeschi eſſoht dabbutuſchi redſeht, ka Egipte arri
gaiſma auſtoht un ka Muamedaneeschu gaiſmas ree-
buma leelakais eemeſlis eſſoht uſwarrehts. Un patſ
tas maſs gaiſmas atſpihdums, kas Turzija noman-
nams, eſſoht zehlees zaur Egipti ween. Patte Turku
armija til tad pehz ſahrtas eeſahkta rihtloht, kad
Egiptes wiſe-kehniſch Mehmed Ali ar ſawu eerih-
totu ſpehtu ſultanam atnehma wiſſu Sihriju un til
us Eiropas pawehleſchanu no tahs atkaphahs. Tur-
kõs arr' to nemaſ til ahtri newarroht isdarriht ta-
pehz, ka ſultans irr wiſſu tizzigo waldeekes un kâ
tahds buhdams newarr wiſſu to darriht, kas Egiptes
wiſe-kehniſam nelas leels naw. Winnam jaklauſa,
ſo forans pawehl un tadeht tam gruhht nahzahs
eezelt tahdas teefas, kur kriſtiteem arri brihw par
teefas-kungeem buht lihds ar Turkeem. Egiptes keh-
niſam ſchinni leetã nelas naw zeltã un t. pr.

Bittas jaunas ſinnas.

No Rihgas. Kahda ſchejenes wahz awiſe ſtahſta,
ka daudj ſemneeki pehrloht tahs jaunas mohdes Li-
groang, Schandorin woi Nawtas lampas, kas lehtas
un deesgan gaiſchi deggoht. Lai tadeht Latweeſchu
laila-raſti winnus pamahzohht un teem parahdoht,
kahda bailiga leeta ſchahdas lampas irr, ka, ja ne-
proht labbi tahs kohpt, ittin ahtri ugguns-grehts
warroht izzeltees. Ta Ligoang-elje lohti ahtri eedeg-
gotees, tapehz to newarroht wis turreht ſiltumã, bet
aukſtã weetã un labbi kreeti aiſkorketã traukã. Til
daudj ween tahs eljes warroht eeleeht lampã, zik tai
ſchwammã ſawelkâhs, pahreju atkal jaisleij atpalkat
ahrã. Kad elji lampã lei, tad jaſargahs, ka ſwezze
ar ugguni naw tuwumã, jo eljes twaiki driht eedeg-
gotees. Tadeht tas wiſſlabbal pee deenas gaiſmas
isdarrams. Ar uhdeni ſcho elji newarroht nodſehht,
bet ar uſklatu drehti noſlahpeht. — Tadeht lai
ſargajahs no ſkãhdes un no nelaimes!

**No Alluſnes draudſes, Widſemmẽ, Dezem-
bera eeſahkumã 1869.** Itã Nowember Alluſnes
un 16tã Nowember Seltin baſnižã jaunais mahzi-

tajs Keuſzler ſawus prohwez ſpreddikus ſazzija
un 21mã Dezember ſawu ammatu pawiffam tẽ uſ-
nemſchoht. Lai paſchã 21mã Dezember muhſu prah-
weſta tehws Kupffer no mums atwaddiſchotees un
pirmõs ſeemas-ſwehtkõz jau buhs Walkã. — Lai
Deews palihds katram ſawã weetã ſwehtigi ſtrah-
dãht. — Muhſu draudſẽ ſchã iſgãhjuſchã ruddeni
4 jaunã pagasta-ſkohlãs tilka eeſwehtitas un ſchin-
niſ jaunã ſkohlãs mahzahs lihds 300 behrni. Schee
300 behrni jaunãžã ſkohlãs un arri tee, kas mah-
zahs wezzã ſkohlãs, muhſu wezzai Alluſneeschu
wallodai padarra leelu ſkãhdi. Wiſſi ſchee behrni
teel mahziti tã runnaht un laſſiht, kã ſkohlãs grah-
mataſ rahda un behrneem tas irr par leelu preeku,
tã runnaht, laſſiht un rakſtiht. Sinnams, pawaf-
ſarã gandriht wiſſeem mahjã atkal ja-uſnemm wezza
walloda, jo leekala dalka wezzaku irr tahdi, kad
behrni runna iſto Latweeſchu tautas wallodu, tohs
gan par to jauno mohdi zittabi neſtrãhpe, ka
tik iſſmeij un ſauz par Koulihm*). Bet zik ilgi
tad wiſſi tã eeſpehs pretti karroht iſtai tautas
wallodai, jo winnu deenu ſkãitlis eet us beigahm
un to jaunu wallodã runnataju laiks pee-aug. Tã
nu lai gan pamãſam, tomehr gruntigi wezza wal-
loda lihds ar wezzo kauſchu tumſibu arweenu eet us
beigahm. Lihds ſchim Alluſneeschi no ſawas wal-
lodã ween wiſſur bij paſiſtami, bet taggad jau
daſchi muhju jaunekli no Rihgas pahrnãkloht fakta,
ka ſchohs neſauluſchi wairis par Alluſneescheem,
tapehz, ka ſkãidru wallodu runnãjuſchi. G. K.

No Pehterburgas. Preeſch wairãl deenahm
Moſkawas awiſes laſſijam ſinnu, ka Moſkawas
bahnuſi kahdã zella-ſohmã jeb kaſtẽ atradduſchi lihki
eekſchã. Taggad pahr to dabbutam ſkãidrakas ſin-
nas. Tas ſlepkawigi nokauts eſſoht hoſrahts von
Sohn wahrãdã. Ta zella-ſohma us pagehreſchanu
tilka Pehterburgas polizejai isdohta un 21mã De-
zember atwehrtã walkã. Lihkis bij ar kreklu un
weſti gehrbts un ſalohzibts tã kaſtẽ gulleja. Sakta,
ka lihkis maſ ween bijis truhdejis un eſſoht tihri
bruhns palizzis. Pee tahs ſlepkawibas wiſſwairãl
eſſoht wainigs kahds nekreetis zilweks, wahrãdã Mak-
ſim Iwanow un lihds wainigas daſchã palaidigas
ſeewiſchã un palaidigi wihreeschi, 19 lihds 20 gad-
dus wezzi.

No Donas Kaſaku ſemmes. Uſowas jũh-
ras deenwidduſ kraſtã irr pilkſehhta, ſo ſauz Zeiſſ
un no turrenes rakſta tã: Ruddeni warren leeli
ſiffenu barri, kã melni debbeſchi garr mellãhs juhras
kraſteem liddinaja un ſchee wiſſi tai apgabbalã no Zeiſſas
lihds Uſchanskaja ſtanizu nolaiduſchees. Semmes-
kohpeji nu bihtahs, ka ſchee ſiffeni pawaffarã wiſſu
ſehju un dahruſus nopohſtiſchoht. Weeniga glãhb-
ſchana no ſcheem badda-kaſſcheem buhtu ta, ja ſeema

*) Bittur Latweeſchi un arri tẽ Rihgã tahdus greiſas wallo-
dã runnatajus, kã ihpãſchi Alluſneesãus, nekriſtigi lamma par
Kuhkeem.

paliktu pliffa, bes sneega, kà gan newarroht zerreht. Tiffai pliff'fallas warroht siffenus nosalbeht.

No Affias. Is Indijas sinno, ka nu wehl flaidri peenahfusch, zaur to Nihl'Indijà taggad allaschin bads usnahfoht. Tas nahfoht zaur to, ka tur laudis pa dauds padewufchees us kohfwillas audsinaschanu. No teefas raksteem usgahjusch, ka schogadd' walfkarajà Indijà kohfwillas druwas pa millionu puhra-weetu leelatas palikfuschas; tif dauds tad nu effoht masaf tihroma preefsch labbibas audsefchanas un zaur to nu bads effoht flacht, ka tif dauds labbibas naw audsehts, kà waijag preefsch pahrtiffchanas. Septini gaddi taggad effoht, kà mehr Indijà kohfwillas audsinaschanu leeliski eefahfufe un pa scheem gaddeem allasch pahrbaddu fuhdso-tees Madras, Driffas un daschòs zittòs aprinkòs. Tad nu Indeescheem nederr leela kohfwillas audsefchana tàpat kà mums leela linnu-sehfehchana.

Jannafahs sinnas.

No Bukarestes. Walfs eefahfigu buhfehchanu ministeris runnas-wihru teefai meldejis, ka Englandes wehst-neeks Turku waldifchana sinnojis, ka Englande tahs fa-weenotas Dohnawas walfstes atfihstoht par weenu walfst ar to wahrdu „Rumanija,“ un to firštu Kabrli par Rumanijas firštu.

No Parishes, 8. Janw. (27. Dezbr.). Sefchi zilweki tilka fanemti zeet, kam dohma peerahdiht, ka tee arri effoht no teem, kas wiltigas Kceerw jemmes naudas-scheines taiffjusch.

— 8ta Janw. Ahrsemnju wehstneekus fanemdams, walfs abrigu buhfehchanu ministeris Daru, fazzija, ka Franzija ir us preefschu buhs fargatees eemahftees swefchu femnju buhfehchanas.

No Briffetes, 8. Janw. (27. Dezbr.). Awises dau-dfina, ka schinni 1870ta gadda, Seemek-Amerikas fabeedrotu walfstu presidente Grants buhfoht apmelleht Kceerw-jemmes, Pruhfchu, Englandes un Franzija waldineekus.

No Madrides. Pee zittahm kibbelehm Spanija wehl ta gaddijufehs flacht, ka ministeru presidente Prim ar wifseem zitteem ministereem no ammata atteizees, — laikam tadefht, ka winnam neisdohdahs Genuas erzogu par Spanijas fehniu dabuht.

Dahrga sihda fleite.

I.

Lepniba cenaida cemeflis lauliba.

„Kapeh; tu, feewin, mannim atkal tahdu fuhru gihmi rahdi?“ tà Lehmannis fawu feewu, Nihli, jautaja, kas patlabban no gukkama kambara isnahf-dama pee kaffijas galda atfehdahs. „Salki, firfnin', kahdas dohmas tewim atkal galwa eegahjufehas, ka tu manni tà schkihbi ween usfkattti un „labb'-rihtu“ tif knappi kà pretti atruh;?“

„Lahfchi ween ruh; — zilweki runna,“ feewa kaffiju tassè leedama pittti atbildeja, wiffu peeri trum-pàs sawilfdama. „Manna galwa irr no wiffahm dohmahm tulfcha, — mannim irr fapraschana subdufe.“

Schis laulahts pahris, kas wehl ne pilnu gaddu

tohs faldus laulibas preekus kohpà baudija, fawu pirmu rihta farunnaschanohs ar tahdeem ne wiffai mihligeem wahrdeem eefahla. — Lehmannu lungs dshwoja Berlinè un stahweja frohna deenestà. Winna ammats bij tas: muitas-nammà wiffas palkas un kastes, kas no ahrfemehm tiffa eestelletas, pahrbaudsicht un uswalteht, ka kontrebande neteel eewesta. Tas bij tai laikà, kad Fribdrikis tas leelajs pahrbuhfiju waldija.

„No? Lewim, manna pukkibt', fapraschana subdufi?!“

„Tawa pukkibt',“ feewa ar greisi farautahm luh-pahm atsohboja. „Kad es tawa pukkite buhtu, tad mannim fapraschana wis nebuhtu sudduse, — tad tu arr gahdatu, ka mannim naw kà nabbadsei ar tahdahm noplihsufchahm sfrandahm zitteem zilwekem par isfmeeklu apfahrt jastaiga.“

„Kà nabbadsei? — Ar noplihsufchahm sfrandahm jastaiga?“ Lehmannis isbihjees feewas atbildi atjaunoja un tad ar plattahm azzim winnas apgehrbu no galwas libds kahjahm apstattija, kurfch ar bantehm un schnohrehm deesgan raibi ispukkohhts un isrohtahts bij.

„Nihla, rahbi jel mannim kahdu sfrandu, wai eelahpu, jeb pufchumu pee tawahm drehbehm un falki, woi ta kartuna drehbe, no kurras taws apgehrbs taiffhts, naw deesgan labba? — Dascha zitta feewa preezatohs, kad winnai tahds apgehrbs buhtu, ar ko basnizà eet, kahdu tu mahjà walka. Apdohma jel, ka wihrs feewu ne drehbju flaituma deht mihko, bet kad winnai irr labbi tiffumi, mihliga dabba un fmuks augums, — un zilweks, kas fewi proht peeflahjigi isturretees un isnestees, pat prostakàs drehbès irr patihkams.“

„Tas naw teeja!“ Nihle fahfuttuse atbrehza. „Drehbes glihtums gohda zilweku,“ falka falkams-wahrds, un tapeh; wiffas mannas draudsenes manni ne-cerauga, un tapeh; wiffi zilweki manni kà kahdu ehrmu usfkatta un apbrihno un — woi tu sinni kapeh;?“

„Nu, tapeh; ka tu tahda flaita effi,“ Lehmannis smeedamees un pahra rihjumu no kaffijas taffes eenemdams, atbildeja.

„Nekà!“ Nihle wehl jo stipraki atbrehza; „tapeh; ka mannim naw neweenas sihda fleites! — Atminnees, kad meh's winn'reis pee muhsu preefsch-neeka lunga weefibàs bijahm, kahdas tahm zeenigahm gaspafchahm bij sihda fleites, ar fnaigti isgreestahm taljehm, kuplahm faltehm un platteem trinolineem, — un kà winnas manni ar pagreisahm azzim ween usfkattija, — un kà tad winnas manni jautaja: „Madama, woi fuhfu firfsmihlais wih-rinsch fums us kahsu deenu sihda fleiti neshfinkoja?““ Sinnoms, ka tad mannim firf's no dufmahm gribbeja wai pufchu plihst; bet dufmas bij jafawalda; jo kad winnas manni, ka es par to dufmojohs, tad winnas manni wehl wairaf isfmeetu. Es lab-

baki tadeht wiannahm atbildeju: „Ja mans wihrs arr to buhtu gribbejis, tad manni wezzakee, kas lep-nibu eenihst, to nebuhtu fahwufchi, ka es fawâ gohda-deenâ ar fihda fleiti gehrijbohs; — un kâ manna mahte un wiannah mahte darrijuse, tã ir es darriju, un ar mannai fahrtai peeklahjigu drehbju glihtumu pee altara stabjohs.“

„Tas bij pareisi atbildehts,“ Lehmannis no krehfla stabwu uslehdams eesauzahs, „par to tewi, firfniin’, gribbu apfampit un nobutfohht.“

„Pagaid’, pagaid’!“ Nihke brehze un kâ efis far-rus islaisdams wihrum ar rohlahm pretti turrejahs. „Tas wehl nebij wis wifs.“

„Nu, fo tad tu wiannahm wehl wairaf teizi?“ Lehmannis kâ apstulbohts palikka stabwoht un jautaja.

„Es wiannahm teizu, ka mans mihtais un lab-bais wihrs, kas manni kâ us rohlahm nehja un kas wiffas mannas wehleschanahs no azzu mirfchfina-fchanas ween pasihst un faprobht, mannim apfohljijis us muhsu gadda fahju-deenu, fo pehz peezahm ned-defahm fwehtifim, fihda fleiti fchlinkoht; ka es tad pirmu reisi fihda fleiti muggurâ wilkfchu, un kâ mehs tad draugus un pasihstamus us weefibahm faluhgim un tad preezigu un lihgsimu walfkaru no-turrefim.“

„Tas jaw naw nemaš taisniba!“ Lehmannis pfaufstes fafildams eefleedsahs. „Kad es tã teizu? Tas jaw mannim fapni arr naw rahdijees, tewim fihda fleiti fchlinkoht. Tu effi gan rehkenu bes faimneeka pascha sinnaš taisijuse, ne-apdohmadama, wai manna fefcha arr to spehji jeb nê! — Ar tahm fleitehm, kas tewim irr, tu mannim deesgan labbi patihz, un kad es ar meeru efmu, tad tu arr warri ar meeru buht. Ne-aismirfsti arr, ka zilwekam tif tahf ween kâ dekkis fneeds, waijaga isfteeptes un ka mums tã jadfibwo, ka muhsu isdohfchanas naw leelakas pahf muhsu eenahfchanahm. Mehš neprezzejamees, lai warretu augfprahfibu un lepnibu dšihf, bet lai mehš behdas un preefus kohpã nes-dami un haudidami, warretu laimigi buht. Un ne tif lehti laimi pillis atraddifi, fur tam feltam, fu-drabam un fihdam un fatram gahrduma fummosam wiltiba flahf peelippuse, — kâ nabbagu buhdãš, fur weenteefigi laudis mahjo, kam fchfihfsta un pa-teefiga mihlestiba firdis miht. Tadeht laid wiffas lepnibas dohmas no galwas ahfã un dšihwofim tã kâ muhsu fahrtã to pagehr un pakauj, tad buhjim laimigi.“

„Tahdas augfsti mahzitas isflaidrofchanas man-nim newaijaga, pirz tif fihda fleiti, tad buhs mums laimes un mihlestibas pahf pahrehm,“ feewa ihfi atbildeja.

„Bet, fakti, woi tu arr effi ihfsti apdohmajuse, fo tu pagehri? Woi tu arr finni, fo weena fihda fleite mafsa?“

„Kas mannim par to behdas, — lai mafsa, jif mafadama, — es tif finnu, ka wiffahm mannahm

draudfenehm irr fihda fleites, un kad winnu wihri wiannahm spehja nopirkt, tad arr gan tewim tif daudš atlifsees, ka preefch mannis fihda fleiti fo nopirkt.“

„Nedfi,“ Lehmannis lehnã garrã eefahka runnaht, „muhsu semmê mafsa weena fihda fleite ar paschuh-fchanu ohtruteef wairaf kã Franzijã, un tas istaifa to zettortu dalku no wiffa manna gadda lohna. Mans lohns irr 300 dahlderì, ja nu to zettortu dalku no ta preefch weenas paschas fleites isdoh-dam un tu tad pehzãf wehl eefahro fihda baschfiku, mantilji, talmu, frannaš un pats juppis lai finna, kã wiffas tahs — —“

„Suppis lai finna! — Woi tu tad arr jupam padohmu praiffiji, kad pehz mannis prezzeji?“

„Peedohd! tas wahrdš mannim tihri nejaufochi no muttes isfrehja; es tif gribbeju fazzihf, ka kad mehš wiffu naidu preefch stahfes isfchrehjam, tad maife ar nabbagofchanu japelna.“

„Rahdi jel mannim kahdu tahdu wihru, kas fee-wai fihda fleiti pirdams par nabbagu palizzis.“

„Tawu draudfenu wihri irr us netaifnu wihfi pee fihda fleitehm tiffufchi; winni irr tahs no Franzi-jas bes tulles mafsafchanas pahf rohbeschu eedab-bujufchi, un es, kas fchãi blehdibai par fargu un usraugu lifts, newarru un nedrihfstu tahdu grehka darbu darriht.“

Lehmannis gan pats tuhlin apfehrahš, ka fchohš wahrdus bij ne-apdohmigi isrunnãjis; winni bij feewai tifpat kã jauns uhdens us dširnu ratta.

„Luhf’, luhf’!“ fchi ar pirkstu us wihra rahbi-dama brehza; „tee irr wihri, kas fawas feewas mihto un par wiannahm gahda, nebehdadami nedš par grehku nedš par breefmahm, kas kontrebandnee-feem warr useet. Un tu to warri bes wiffahm puhlehm un bailehm isdarriht; aifrafsti tif kahdam kohpmanam us Franziju, tas tewim to pagehretu fihda drehbi tuhlin atfuhfihš, un tu pats muitas-nammã strahdadams nemm tif pakfinu pretti un bahš fefchã, — un neweens nesinnahš, ka tewim kontrebände.“

„Seew’“ Lehmannis fafkaitees brehza, „woi tu gribbi, lai es fawam fehniinam neklaufidams un lif-fumu newadams prett Deewu grehloju un fawu weetu un brihwibu paspehleju? Woi — —“

Patlabban pulfstens eefahka dewini fift un Leh-mannis to dširdebams fawã wallodã apkluffa un par brihtinu wehlaki fazzija: „pulfstens jaw dewini un es wehl mahjã; kamehr lihds pall’mahjai aif-tifchu, tamehr 10 minnutes pa-ees un par to ja-mafsa 2 graschi (7 kap. f.) strahpes. Par teem diweem grascheem warretu pehzãf us mahju nahf-dams labbaki kahdu puddeli allus nobfert, bet — pee ta wiffa irr ta fihda fleite wainiga.“

Seewa liflahš ka fchohš wihra wahrdus nemaš nebuhtu dširdejuse un tadeht runnaja tahfat: „Nu, ja tawa apfinnafchana to nekauj, tad pirz weeu tẽ-

patt muhsu semmê to kleiti; ja no tawa lohna tif dauds ne-atleef, tad peenemm tohs 30 dahlberus flabt, fo taws krist'tehws kabsu-deenâ schlinkoja."

"Woi tu jaw aismirfufe, preefsch ka winsch tohs schlinkoja? Winsch tohs dewa ar tahdu sinnu un peefazzifchanu, ka mehš, kad sawu pirmsimmuscho likim kristiht, ar winneem tahš waijadfigas mantas preefsch gohdibahm eepirkam."

"Nu tad tee dahlberi warr lihds pastara-deenai tur kummodê stahweht," feewa ar schnuifstedamu balst atbildeja. "Mehš tahdu gohdu nefad nepeedfihwofim, jo tu pats gluschi labbi sinni, ka ez esmu wahjiga un ja tu weenadi ween manni tâ kaitinasi un fahpinasi, kâ nu, tad drihs to preeku panahfî, ka pirmsimmuscha kristibas weetâ mannu behru-deenu swinnefi."

"At Deews! es tewim buhtu lab'praht atbildejis, bet laifs wairs nezeefsch," Lehmannis no krehfla pazeldamees un zeppuri un speeki nembams fazzija.

"Nu ar Deewu! firfnin', pullsten dimpazmitôs buhschu atkal atpaffat. Dohd nu us schkirschanohs weenu faldu muttiti, jo falka, ka tad darbi labbaki weizotees," Lehmannis tâ runnadams bij pee feewas nostabjees un gribbeja wianu nobutschoht.

"Muttiti! Ko dohmajees, kas tewim prahtâ nahzis," feewa wihru dufmigi usflattidama atbildeja un tad ar ahtreem sohtheem ohtrâ kambari cegahja.

Lehmannis noslummis feewai paffat' noskattijahs un tad fa-errojees sawu speeki gaisâ wizzinaja, ittin kâ to lepnibas garru buhtu gribbejis no istabas ahtrâ dsiht, un to darridams pa durrihm isgahja.

"Nu kad tif schodeen kahda palkina ar kontrebandi mannâs rohlas nahktu, tad zauri nelaiſta: lai winna arr wai pascham kchninam peederretu," Lehmannis durris zeeti taifidams appafsch sewis runnaja.

Un lepniba — sibda kleites eefahroschana — bij ta pirma ruhktuma pillite, fo schis jauns laulatu-kauschu pahris baudija. R—y.

(Us preefschu wehl.)

Pehteris un Tschaukste.

(Sauna gadda rihtâ).

Tschaukste. Labriht, Pehter! Labbu laimi us jauna gadda! Kur tad nu schaujees tif agri? Woi nesinni, ka pirma eefchana irr us basnizu?

Pehteris. Sinnu gan, bet — tu jau sinni, ka man papreefsch ja-aiseet pee R..... zeenig'mah-tes, mannas labbakahs fundes tad —

Tschaukste. Woi atkal gribbi pa treppehm no krist, kâ toreis? Kaunees taf, brahl', tahdus neelus dsiht. Woi reds, ka deesgan jau tahdu leeku gratulantu irr, kas faunu un gohdu glahje noslibzinajuschi, sfreen pa mahju mahjahm, itt ka tas likums buhtu un ka wisseem fungeem un mahju fainneekem mahjâ japaleef un us tahdeem gohda-weeseem jagaida? fo tu dohma gan!

Pehteris. Nebarrees, brahl', tif sibwi. Es jau nekreiju us nesinnu, man jau ta zeenig'mah-tes patte peefazzija, pee winnas aiseet. Geschu jau arr basniza. Bet kad tu newehli, — nu tad aiseeschu zittâ deenâ.

Tschaukste. Nu ja! kad tew jaeet, tad eij rihtâ; bet nekawe taggad fungus arr no basnizas. Tu jau sinni, ka tee leeke meisteri eet wiswairal tihkodami fehli wakkâ woi fo zittu nepeenaglotu atrast. La laimes wehleschana tif tahds eemeslis ween irr. Paraug, kâ tee deedeletaji pehzaf braufs ar subrmanneem un kâ wakkarâ gahnifees pa schenkeem. Mehš jau fenn to effam norunnajuschi, ka mums kâ gohda-wihreem tahds ammats nepeekriht. — Kas weenam gribbehs labbu firbi rahdiht, tam schi deena ween naw ta deena.

Pehteris. Teefa, brahl'! Kuhl', kâ atkal biju pahrrschinajees un maldijeess!

Krohna muifchu isrenteschana.

Baltijas Domehnu waldischana darrijufe sinnamu pahr isrentejamahm krohna muifchahm Widsemme un Kursemme, fo no Surgeem f. g. us 12 gaddeem isrentehs. Issohli-schana buhs Domehnu waldischanas namma tai

26tâ Janwar.

Widsemmes gubernija, Sehfu kreisê.

1) Lihder muifcha, pee ka peederr 1 krogas, 2 dess. dahrsa-, 40 d. arramas semmes, 40 d. pfawu, 57 d. gannibu.

2) Rohses m. ar 1 sudmallahm, 1 kroggu, 2 schenkeem, 19 d. dahrsu, 70 d. arr. s., 71 d. pfawu, 121 d. gannibu.

3) Rohses m. pufsmuischa Swestlin, ar 1 schenki, 6 d. dahrsu, 20 d. arr.-s., 20 d. pfawu, 67 d. gannibu.

Ahrensburgas kreisê.

4) Taggamois, ar 1 schenki, 1 d. dahrsa-s., 48 arr.-s. 157 d. pfawu un 279 d. gannibu.

5) Moon-Großhof, ar 2 kroggeem, 93 d. dahrsa- un arramas-s., 200 d. pfawu un 181 d. gannibu.

6) Tamsal, ar 1 schenki, 78 d. dahrsa- un arramas-s., 80 d. pfawu un 179 d. gannibu.

7) Lummada, ar 1 sudmallu, 1 kroggu, 1 schenki, 70 d. dahrsa- un arramas-s., 198 d. pfawu m., 326 d. gannibu.

Kursemmes gubernija, Waufkas aprinkî.

8) Krohna Mehmel m. ar 4 kroggeem, 48 d. dahrsa- un arramas-s., 17 d. pfawu un 17 d. gannibu.

9) Mehmel m. Kuhl kroggs, ar 3 d. dahrsa un arramas semmes, 3 d. pfawu un 0,3 d. gannibu.

(Mahtofchi Rri. wehl.)

Par sinnu.

Teem, kas aiskaweinschees, jeb newafschjuschi Mahjas weef wezza gadda gallâ pastelleht, tē sinnamu darram, ka wehl pa wiffu scho Janwara mehnesi apstelleschanas peenemfim un tohs pirmohs nummurus irr teem wehlat-apstelletajeem dohfm lihds.

Mahjas weefa apgahdataji.

Atbilde.

3. pils. pag. wald. La sluddinaschana no 23. Dezbr. tillai 27. Dezbr. mums rohla nahja, kad M. weefa pehdejs Rri. jcu bij isdrikkchis. Kad nu ar scho deenu tas sluddinaschanas termins beidsahs, tad nebuht wairs nederreja to schinni Imâ Rri. us-nem. M. w. apg.

B. G. A. N. 1 lassam sfo sluddinaschanu:

Mohtiga sinna.

Wissi tee puishä, las pee krohna Mangall-muiskas, Rihgas kreise un Dinamindes basnijas-draudse, peeralpiti, tohp zaur sfo usfauti, bes atraufchanahs tai 2tra Februar f. g. puilsten 8ds no ribta debi rekrufschu lohses wilschanas Mangall-muiskä faruzetees. Täpat tohp peefobbi-nahs, ta itweenam to deenu preefsch tam sawas krohna- un pagasta neowichanas, ta arri kreis-mas grabmatas pee pagasta-wezzala, Rinnusch zeemä peenest buht. Tee, las sfoi nofazzifchanai atraufese, taps ta pretineki strahpeti un par behgleem usfattiit.

Mangall-pagasta waldifchanä 2. Januari 1870. [N. 146.]
Pagasta-wezzafaj: G. Mint.
Scrihw.: Ant. Alfschnee.

B. G. A. N. 148 lassam sfo sluddinaschanu:

Wissi pee Naistum pagasta (Rihgas Wolmeras kreise, Straupes basnij. draudse) peederriigi ahripufsch pagasta dshwocami un rekrufschu lassfe stabwedami lohjekli teel zaur sfo usajzinaiti, tai 7ta Janwar 1870 puilsten 8ds no ribta pee lohschu wilschanas Naistum muiskä fanahst un, las wehl sawas fustamas simes naw peenestufchi, tahs paschas peenest, ta arri sawu krohna- un pagasta malfaschanu isitshinaschanas deht ar sawahm neowichanas kreitehm klatt buht.

Preefsch istrufshameem tiks no pagasta waldifchanas lohse wilta.

Naistumä, tai 24. Dezember 1869.
Pagasta wezzafaj: J. Sirtne.
Scrihw.: J. Rosenbergr.

B. G. A. N. 1 lassam sfo sluddinaschanu:

No Zehju pils pagasta waldifchanas tohp zaur sfo wiji pee sfo pagasta peederriigi 1. un 2. lohsechanas lassfe stabwedami lohjekli usajzinati 17. Janwar 1870 puilsten 8 no ribta Zehju pils muiskä pee lohschu wilschanas libes ar wezzuma simehm fanahst ta arri sawas sfo un nahlofcha gadda malfaschanas nolihdsinabt.

Zehju pils pagasta waldifchanä 23. Dezbr. 1869.
Pagasta wezzafaj: J. Blanke.
[N. 908.] Scrihw.: G. Kannep.

No zenures atwehlets. Rihgä, 2. Janwar 1870.

Atbildedams redaktehrs: A. Leitan.

Sluddinaschanas.

Dariu sinnamu, ta es ar augstalas skolu-waldifchanas atwehleschanu, Jaunselgawä (Friedrichstadt) meiterschu-skolu eerikteju, turca behrni no 8. lihst 13. gaddam usnemti un dafchadäs skolas-sinnaschanas un meiterschu rohtas-darbä mahjiti tohp. Sfo skola irr arriofan saweenota ar pensiones-eerikteschanu.

Jaun-Jelgawä, Dezember 1869.

Aline Rosenberg.
Behrni, turca Rihgas skolas apmelle, warr lohrteli un kosti dabbuht Jaun-eelä N. 19, Mas-sawas Abr-Rihgä pee madam Grewe.

Walmeerä

Behrni, las skolas eet, warr lohrteli ar un bes pahrtillas dabbuht. Klattatas sinnas grabmatu bobde pee G. G. Terry pee Littera basnijas dabbujamas.

1 pufshmuiskä ar lahdeem 150 puhraweetahm femmes un tikpat dandj plawu, ta arri 2 krohgi ar femmi teel no 23scho April 1870 us renti is-dohiti. Tuwafas sinnas pee Itshkilles muiskas waldifchanas.

Itshkilles muiskä irr ta peena-rente us gadda-lailu isdohdama. Tuwafas sinnas turpat pee muiskas waldifchanas.

No polizejas atwehlets. Drillehts un dabbujams pee bilschu- un grohmatu-drillehtaja Ernst Plates, Rihgä, pee Behtera-basnijas N. 1.

200 Strahdneeki

par labbu asgu preefsch slihyeru pataifichanas teel tai meshä pee Dubnsera-Suge krohgä melleti. Klattatas sinnas dabbu turpat.

Kabdas 4 werstes no kurtes dsheluzella stanzjas, Sallaspsht draudse, ja-iswedd no Kleepin-mahjas schinni zeemä lahbas 500 kubikoffes mergela (balta madla). Tuwafas sin-nas pehz lai tee, lam luste, sfo iswefchanu usnem-tees, pee laika peemeltohs pee Kahl Kr. Schmidt lunga Rihgä, winna kontori pee Zuhlu-wahreem, tabstlunga Schaara nammä.

Pagasta waldifchanas teel yafemmigi lubgas, saween pagasta lohjilleem augfcheju usajzina-schanu drihjä laika sinnamu darriht.
Rihgä, 15. Dezember 1869.

Tai 28. Janwar 1870 tiks pee Ehr-bergumuischas (Tantes) pagasta teefas, Jaunselgawas aprinki, tahs Ehrbergumuischas Bekkeru talpa mahjas libes ar to Bekkera krohgu wairakfeblitajam pahrdohsas. Klattatas sinnas warr latru brihdi dabbuht pee Ehrbergumuischas dshimtlunga baron Gabn, Jelgawä, Pastes-eelä N. 17, un täpat arri Ehrbergumuischä pee me-schatunga Satobfohn.

Mahja ar labbu grunti irr pahrdoh-tama. Klattatas sinnas Mironu-eelä (Friedensstraße) N. 4, Behterburgas Ehr-Rihgä.

Tas dandj apmellehts wihsa-pagrab no Robert Jaksch un beedr. netabl no raktuscha sem Jakscha leelabs pulstenu-bobdes peedahwa sawus ihsten labbus wihsus no wiffabahn fortehm, ta arri emunu un pohrturu, par lehtaku tirgu.

Steenes muiskä pee Limbascheem irr femneetu mahjas ar labbahu notaisichanahm pahrdohdamas. Tuwafas sinnas pee muiskas waldifchanas.

No labbas kurfemmes labbibas malti rupji milti, wiffadas sortes kweeschu milti un slijas teel pahrdohiti us Ranka dambja, jittahretejas Ranka submallas.

Rihgas apteekeri

darra wiffseem, kas pilssehtä un us femwehm dshiwu, ar sfo sin-namu, ta to jahlu pahrdohschana, kas dandjadi mahjas buhschanä un pee lohpu ahrteschanas teel bruh-ketas, un kas ne tik apteekas, bet arri apteekeru bohdes pahrdohda-mas, taggad pahrgrohsita, un ka schahdas sahles, ar wahrdu kad mahziju wai leelaku dalku nemm, par lehtako esfehjamu kohpmannu tirgu teel pahrdohsas

Wissi apteekeri Rihgä.

Prifchas silumu-sahles, Kofchenilji, pasta, anilin-pehrwes un pikku-pehrwi pahrdohs leht

Willy. Wetterich, pee Behtera-basnijas.

Pirtsflohtas

teel pirtas un par labbahu 5 rubli wairak maf-fatas „Jaunä pirti,” no J. Bereim.

Zaur sfo sinnamu daru, ta mannä grabmatu-bobde arri warr labbus faufjus ziggarus, tabbalu un papirofus pirkt dabbuht.

M. Rudolff, Wall pilssehtä.

Mait ehrgla-akli pa 5 rubl. 50 kap., tahs turklat peederriigas dalkas (leetas) pa 1 rub. 50 kap. linu mallamee ratti un ratta speeki pa 2 rub., plihstes pa 4 1/2 kap. mahzina, masi lehti pa 6 un 8 rub., schugguna koppa-krusti no 3 rub. esablschobit, maiss ugguns- un dahrsa-sprizzes, wihs no labba materäla pagat-tawohs, teel pahrdohs tai schugguna- un ma-schinu-fabrikiti no

W. Fehkewit, fabrikas-magasihne atrohdahs Sind-eelä N. 10, Seeta nammä.

Kappa-afminus un frustus

no marmora-, granites- un smilschu-afmena tai-situs, pahrdohd no 10 rubli gabbalä esahtohr, leelä Aleksander-eelä N. 15.

C. Sack, bilschu-pirtejs.

Wiffseem manneem draugeem un fun-dehm dohdu to sinnu, ta es sawu wihsa-pagrabu atkal ar jaunahm prezzehm esmu apghadajis un peedahwaju wihsu, rummu, porteru un t. pr. par lehtakeem zenneem. Labbu un ustizzigu apdeenefchanu apfoh-tidams luhdsu ar sawahm waijadsibahm manni apmelleht.

Karl Gufler, de Chey nammä pee wezzeem Smilschu wahrteem, prettim Medich t. Eng. magasihnei.

Balto mahlu preefsch pohdneekem un smalki maltu krihtu muzzas pahrdohs

Willy. Wetterich, pee Behtera-basnijas.

Labs

kartuppelu-lauf

no 10 puhreem isfehjuma irr lehti isihre-jams. Tuwafas sinnas Ernst Plates lunga drihtu-nammä.

13. Dezbr. irr no Leel-Straupes pilsmuiskas weens mehrtalka suns (Assenpinticher) pasubdis; winsch irr us mugguras melns, wiffur jittur pelleks, stinas- woi jalka-spalwä ar sruppi ap-greestahm ausim un asti, wahrdä: „Wiff.” — 10 rubl. pateizibas algas teel malfatas tam, las winnu atpalkat atgahda, woi sinnamu bobd, fur winsch dabbujams. Behdigi peeminnetä laheta ta fohlita alga tiks ismalkata pee sinna sawem-fchanas tai weeta, fur winsch atraddifees.

Jauna gadda deenâ,

1. Janwar 1870.

Atkal gads pagallam, jaunsgads weetâ stahjees,
 Abtri schis mums wisseem peesteidjees,
 Apzerrejoht katram, kâ lihds schim tam klahjees,
 Debbeßs-tehwam waij'djehs pateittees.

Dascham preeki, laime, dascham behdas, raifes,
 Dascham nahwes djellons bij jabaud,
 Daschu flimmib' speeda, dascham trubka maijes,
 Daschs wehl schodeen ruhstas aff'ras raud.

Schâ wai tâ, lai laiki, webtra plohsahs, greefahs,
 Deews Patz wissu bija nelehmis:
 Kas pee Winna tik tâ behrns pee tehwa speedahs,
 Tas — kaut schauhts — bet atstahst nebij wis.

Mahz tad, jaunajs gads, un atnes baggatigi,
 Wisseem mums tahs debbeßs dahwanas:
 Deewa meern, swehtibu, kas pastahwigi
 Muhfu dshwes laimi dibbinahs.

Jaunsgads, stiprini ir schinni sahktâ gaddâ
 Kristus draudses swehtu pamattu,
 Lai mehß ne-ekrihtam trubkumâ un baddâ,
 Pohstu neredsam un gruhummu!

Swehti, swehti, Kungs, ar Sawu swehtishanu
 Schogadd' arri Sawus behrns — mubs —;
 Sirdis pazettoht us Lew ar pateitshanu
 Sohlam nest Lew firichu uppurus.

Lihds ar sehraweem tad skann gawileßim
 Winna walstiba, kur fatifim,
 Deewam pateitshanu teizohht fataisim,
 Winna schelastibu flawesim!

A. A. C. C.

Muhka purwis.

Die Libelle. 1869. (38 Libelles.)
 114-20.

I. *Engl. wald.*

Sedschewas mahzitajs Karteris wahjineeku bij
 apmeklejis un pahnahzis seewai fazzija: „Nu pat
 dakteri Denjonu esmu fatizzis un winsch mannim
 teizis, ka ar Klawerina jauno atrailni Elsi ap-
 prezejchotees. Mannim leekahs, ka dakteris gaußchi
 par to preezajahs un ka Elsi warren mihto.“

„Nu ja, par to nebrihnohs; — tâ Karterene at-
 teiza — „es arri tublit riht eeschu pee Elses un tai
 labbu laimi wehleschu.“

„Bet tu winnai taf newarri peedoht,“ — tâ
 mahzitajs — „ka pee ohtra wihra gribb eet, lai
 gan Denjons irr gudrs un turrigs wihrs, kas par
 sawu seewu labbi mahzchs gahdaht.“

„Gudrs Denjons gan irr, to neledjohs, daudß
 gudrafs ne kâ Elses pirmas wihrs Klawerinsch,“
 — tâ Karterene — „bet mannim leekahs, ka Den-
 sonam irr zeeta firds, kamehr Klawerinsch bij mihtst-
 firdigs un weegprahrigs zilweßs.“

„Tu teescham, seewi, Denjonu nemahki zeenih!“
 Tâ mahzitajs.

Swehti wissus tohs, kas Sawam wahrdam kalpo,
 Swehti laufus, dahrus, tibrumus,
 Swehti wissus, gobda-ammatns kas walke,
 Augustus, semmus, bahrus, atstahtus!

Kungs, peeminni tohs, kas nabbagus apgahda,
 Tuschahm rohlahm prohjam ne-aisraid,
 Truhummu teem nowehrjch, schelastibu rahda,
 Palihdj katram, kas ween behdas waid.

Dohd teem laimi, preeku, saprahfigu galwu,
 Kas preeßsch tautas sweedrus birdina,
 Kas bes laiz'gas pelnas tschakli kusta spalwu,
 Brahlus, mahjas zell un mehdina!

Wairo gobda-prahtu, usturr faderribâ
 Muhfu walstibas pawalimeekus,
 Saisi weenprahtibâ, weeno mihtschibâ
 Tizzibas un tautas lehzeßus!

Un tad laizinsch atees, kur muhs bedre beddihß
 Suht' Du tehws tahs schelastibas tad
 Sawus engelus, kas muhsu dweß'li weddihß
 Tur, kur stunnjas, aff'ras naw ne tad!

Lai tas Kungs pabr dshwibu un nahwi rakta
 Muhfu wahrdus dshwib's-grahmatâ!
 Kaut tad mehles schè muhs djell wai ehrschi bakia:
 Muhfu alga debbeßs walstiba!

„Kâ tad ne? Wai tad es neshinnu, ka Denjons
 wiffâ schinni apgabbalâ tas pirmas dakteris? To
 ween newarru saprast, kam winsch muhsu pilßsch-
 tinâ paseek un ne-eet us Londoni. Bet es tabdus
 zeetus dselles wihrus nemihtoju, kurreem tabdas az-
 zis kâ addatas. Klawerinsch, tas bij weens mihtsch
 zilweßs, preezigs un jautrs, kâ fuggu kapteini allasch
 mehds buht. Bet schis Denjons, es winnam drohschi
 newarru ustizzetees. Kas sinn, wai Else sawu pirmo
 wihru jau aismirfusi! Mannim tabda jausma firdi,
 ka ar scho Denjonu labbi nebuhs!“

„Ka Else sawu pirmo wihru, to fuggu kapteini
 Klawerinu, aismirfusi,“ — tâ mahzitajs — „to
 gan drohschi warr tizzeht. So kad pirmo reis ap-
 prezejahs, tad Else jau wehl bij behrns, feschpadj-
 mit gaddus wezza.“

„Mannim leekahs,“ — tâ Karterene — „itt kâ
 tu wakkar' Elsi ar Klawerinu buhtu salaulajis. Un
 tomehr no tahs deenas jau tschetri gaddi pagahju-
 schi. Nabbaga pahris gan maj preeka ween peedsib-
 wojis. So 4 mehneschi pehz kashahm wehl nebij
 pagahjuschi un jau Klawerinam ar fuggi us kinu
 bij ja-aisbrauz. Rukke usgahja us seklumu un ja-

schlißda. Klawerinsch noslißla un Else palikka par atraitni. Un nu Denjons atraitni panemm. Ka Elsei pee Denjona labbi klahsees, to netizzu. Wai tas gan buhs labs laulabts draugs, kas basniza nemoj nenahf?"

"Es winnam to gan arri jau esmu teizis," — tà mahzitajs — „bet winsch aibildinajahs, ka amata darbi netaujohf waktas, uf basnizu eet."

"Neeki," — tà Karterene — „tußscha walloda ween."

"Bet to taf newarr leegtees," — tà mahzitajs — „ka Denjons jawâ ammata gauschi dedsig irr un ka nabbageem daudj labba darra."

"Wehl par weenu leeu behdajohs," — tà Karterene — „wai tas arri irr teescham teefa, ka Klawerinsch noslißzis? Wai Elsei irr brihw, pee ohtra wihra eet?"

"Nerunna taf tit aylam," — tà mahzitajs. „Ja Klawerinsch nau noslißzis, kur tad winsch palizzis? Nu jau weffeli gaddi pagahjusch, kamehr to sinnu effam dabbujusch, ka winsch juhrâ gallu dabbujis."

"Taisniba gan." Tà Karterene dohmiga atteiza. „Nu, es zerreju, ka wiß irr pehz fabrtas. Tomehr patti par sewi brihnohs, ka neretti wehlejohs un nepubshohs: Af, kaut jel Klawerinsch teescham buhtu noslißzis!"

Mahzitajs nu gahja rakstama kambari. Seewa ar fainneeziabas darbeem publejahs, turklaht weenu-mehr apdohmadama, ka Elsei pee Denjona klahschotees.

Kamehr mahzitajs raksta un mahzitaja seewa sawu mahju apkohpi, eesim mehs uf to mahjinu, kur Else dsihwoja.

Tà Else sehdeja uf frehslu. Winna wehl jaunina islißlahs, gauschi jaunina, ihpafchi kad eweh-roja, ka jau bija peedihwojusi seewas leelako preeku un seewas leelakas behdas. To Else wihru pee altara bij pawaddijusi, un wihrs jau atkal bij nomirris. Elsei wairaf nebij ne ka diwdesmit gaddi. Bet winna tomehr wehl jaunaka isskattijahs. Else bij gauschi flaista.

Winnai lihdsas bruchtans sehdeja, pusmuhfscha wihrs, kas wehl wezaks isskattijahs ne ka teescham bija.

"Peezpadsmita fwinnesim kahsas." — Tà winsch fazzija. „Dsihwiba irr warren ihfa un pa teem pehdejeem ischetreem gaddeem mannim gandrifs swag-gaka nastâ bij uskrauta ne ka wihrs spehj panest. Es agral' nebuschu meera, pirms tu mannim peederrefi."

"No ka tad tu bihstees?" Tà Else prassija.

"Mannim jau tahds sawads gars irr." Tà Denjons atteiza. „Kad wehl skohlas puika biju pilssehtâ un kad swehtku laiks tuwojahs, tad weenumehr bihjohs, ka jauku swehtku laiku nepeedsihwoschu. Tà pat mannim arri ap firdi muhsu kahsu deenas behf."

"Nu lai tad tà paleel, ka gribbi. Peezpadsmita turrefim kahsas. Es tewim buhschu uftizzama seewa. Igu laiku gan ka atraitne gauschi nelaimiga esmubijusi."

Tà runnajohf affaras tai no azzim birra. Bet Denjons winnai tahs affaras nobutschoja no azzim un Deewu peesauza par leezineeku, ka nekabdi mah-toni winnas debbesi neapehnohohf, kad Else winnam par seewu buhschoht. Kamehr winsch tai lihdsas stahweschohf, kamehr winnas muhschs buhschoht weena gaischa un flaista waffaras deenina.

"Nerunna tà!" — Tà Else atteiza — „es bihstohs no tahdas wallodas. Kas to mahf teift, to Deews par mums spreedis? Es gan wehl esmu jauna. Bet tomehr jau esmu mahzijusees, ka zilweks sawas laimes behf nekad newarr drohsch buht. Laima wai nelaima — ta muhsu rohka jau nestahw."

Kad Denjons no bruchte atwaddijahs, tad winsch fazzija: „Kad tu manna firdsmihla seewa buhfi, tad labpraht labbaku weetu melleschu. Wai firds tewim luhsihs, kad tewi no Sedshewas uf Londoni aishweddischu?"

Else mihti atbildeja, ka labpraht un ar preeku winnam lihds eeshohf.

Denjons aishgahja un jau pehz kahdahm minutehm pee sawas mahjas tikka, pee kurras arri dahrs un tihrumi peederreja. Weena tihruma faktâ bij purwains dihtis, kur, ka laudis teiza, weens muhs effohf noslißzinajees. Scho dihti tadeht par muhska purwi sawa un wissi laudis mahnutizzigi warren no ta bihjahs.

Kad Denjons durwis bij uslehdsis un preekschinâ eegahjis, tad weena wezziga seewa ar swezzi winnam pretti nahja. Schi seewa Denjonu gauschi mihtoja. Kad Denjons wehl sihdams bija, tad winna tam par ambi bijusi un taggad winnam deeneja ka fainneeze. Wihrs bij par mahjas puifi un par dahrsneetu. Abbi par deenu ween bija daktera mahja. Naktz kohrtelis winneem bija sawadâ mahjinâ winn'pufs celas.

"Kam tad wehl neeffi aishgajusi, Soppe?" tà dakteris prassija. — „Es tewim jau tikku fazzijis, ka uf mannim nebij jagaida."

"Paschulail' gribbeju aiseet," — tà wezzite — „mans wihrs jau preeksch diwahm stundahm aishgahjis gulleht."

"Wai tà? Nu tad darri arri tu tà pat!" Tà dakteris.

Bet Soppe pakawejahs un prassija: „Wai tad no Jums nekahdu jaunu sinnu nedabbuschu? Laudis schâ un tà runna."

"Nu, schoreis laudis nemello," — tà dakteris — „es apprezeschohs, Soppe."

"Par to nemoj nebrihnohs;" — tà Soppe — „to jau fenn esmu gaidijusi."

"Es nupat ar Klawerina atraitni esmu falihdsis." Tà dakteris. „Bet to tad wehl gribbi? Kapehz arween wehl kawejees?"

"Taggad manni laikam wairs nepaturrefeet?" Tà Soppe.

"Kâ tewim tahdas dohmas prahtâ nahkschas?"

— tà dakteris — „Tif labb' manna bruhte fà es, mehš abbi diwi gauſchi kahrojama tewi paturecht un mehš bej tewis newarram peetift. Wai nu buhſi meerà? Bet par ſcho leetu zittu reij plaſchaf' warrefim runnaht. Eij nu! es aiſſlehgſchu durwis.“

Bezite aiſgabja. Dakteris durwis aiſſlehdſis uſſahpa ſawâ kambari un garrâ pardedſeja to laifu, kad wianna mihtaka tè mittihs. Sirds wihrum ſtipri puſſteja, jo wiſch Elſi mihtoja ar warren leclu mihleſtibu.

(Uz preeſchu wehl.)

Wiktör Karabin.

I. A.

I.

Malakof.

Tai deenâ preeſch Malakof eenemſchanas . . . . pulka zuawi padewahs wiſſai lehgera preeſeem. Zuaws*) irr luſtigakajs ſaldats lehgeri; wiſch ſmeij par wiſſu, par dſihwibu, par nahwi, par kolera un mehri, par nabbadſibu un baggatibu, par ſlinti un leelgabbalu. Tai wakkarâ zuawi ſmehja par ſewi paſcheem, t. i. par ſaweem beedreem. Johkotaji bija abbi brahti Scharl un Wiktör Karabin, tadeht tà noſaukti, ka winneem zitta tehwa nebija nekâ ſlinte, un arri zittu rakſtu nekâ ſaldatu. Winni abbi apmeerinajahs ar to, ka paſchu tehws gan buhſchoht no kruſtamas ſihmes patroni pataiſſiſis. Schee ir to it iſhti neſinnaja, wai wianni pateſi brahti; par ſawu radda buhſchanu wianni to til ſkaidri ſinnaja, ka wianni weens obtram patikka. Tatſchu wiannu ſeiſas un ſirdis bij weenadas — un tas pee zuaweem ſwarrigaka leeta. Abbeem kohpâ bija johki preeſch tſchetreem. Wiktors ſtahtſija ſchodeen wiſſjohzigohs ſtahtſus; ne dohmaht nedohmaja us breeſmahm, kahdas rihtdeena warreja atneſt.

Wiſſi Sewaſtopoles pulſſeni — bet arri wiſſi raggi un wiſſas bungas Frantſchu lehgeri paſludinaja 1855 gadda 20. September puſſdeenu.

No Salla pakalna, fur generalis Beliffje, kauſchanahs wadditajs ar ſaweem offizereem ſtahtw, un ar ſawahm ſmalkahm azzihm wiſſu karra ſpehku pahrauga, teel ſinnohſt; us ſcho ſihmi ſtelle generalis Mat Mahong, kas pirms diwiſiju wadda, trihs batatjonus zuawu prett Malakof kreiso puſſi. Scharl un Wiktör Karabin ſtahtw paſchu preeſcheju ſtarpâ.

Ar ſaweem beedreem eet tee par Kreewu grahweempahri, usrahpjahs us walneem un ſtahtw jaw walnôs. Balkawneekſ Kollino winnus wadda. Tam gan galwa faſchauta, kad wiſch Kreeweem usbrucka, bet wiſch faſehja knaſchi ſawu bruhi ar laſſatu, kas keſchâ bija, un zella ſawu ſohbini un dohd preeſchſihmi, lai nu ar cenaidneekem wihrs pret wihru kaujahs. Uz waku mugguru un us ſlihs

*) Par zuawem ſauz ſaldats, kas pehz Arabeſchu wihses gehrti un iſrihoti.

puma, kas eekſchpuſſe, fur Kreewu leelgabbalu wihri ſawus leelgabbalus duhſchigi aiſſtahtw, neganti kaujahs. Flintu reſgatti, bohmi, flohtu kahti, akmini, lohſchu gabbali, wiſſ derr par nahwes eerohſcheem. Kreewu offizieri fà arri ſaldati turrahs prettim fà lauwahs.

Scharls Karabin ſtahtw ar weenu jaunu Kreewu kapteini, ſalkâ mundeerina un augſtâ ar ſpalwahm iſrohtatâ kiwerê, kruhti pret kruhtim; ſchis kapteins irr jaw peeſus wai feſchus zuawus ar ſawu ſohbinu noptahwis. Scharls mettahs us kapteini, lai ſawus beedrus atreebu, un iſſitt ar pirms jirteenu kapteinim ſohbinu no rohkahm. Bet ſchis jaw warrenu lohdes gabbalu ſatwehris, zella to til pat weegli fà pahtagu. Wiktors, kas kahdus peeſpadſmit ſohlus tahtumâ no ſawa brahta zihſtahts, redj brahta breeſmas un ſchauj us breeſnigo eenaidneeku. Lohde atlez; no kiweres ehrgtg atpakkat, bez ka kapteins ſawwahrotahs; tas nöſweeſch Scharli Karabin ar lohdes gabbalu gar ſemmi. Wiktors irr weenâ lehzenâ klahu, bet wiſch nahf tak pa wehlu; jo tai azzumirkli, kad wiſch ſawu ſohbinu kapteinim rohkâ gruhsch, tas pazett gruhto dſelſs gabbalu un ſatreez ar to Scharla galwu. Scharla ſmadſenes ſchliht brahtam azzis, kas par iwelti ſauzis: „Schehlaſtiba! es padohdohs wianna weeta!“

No atreebſchanas dohmaht un uswarreſchanas preeka dſihts, Wiktors ſauz: „Schurp beedri!“ Un tee, kas wehl pee dſihwibas palikluſchi, mettahs us Kreeweem. Kapteins ſelta kiwerê, teel ar ſaweem ſaldateem pahrspehts un grahwi nogruhts. Wai wiſch mirris wai dſihws? Zuawi to neſinn.

II.

Zuaws un behrus.

Wiktors Karabin bija ferſchants, kad us kauſchanahs iſgabja, bet par kapteini eegahja Sewaſtopoles muhrôs; t. i., kad no ta pulka, pee ka wiſch peederreja, wiſſi wirſneeki un trihs zettordalkas ſaldatu bija krittufchi, tad uſtizeja winnam nohtes laikâ ſawu beedru waddiſchanu. Wiſch gabja ar ſaweem beedreem zaur Karabeknaju, ar ſohbinu rohkâ . . . us us tiltu atpakkat dſihdams, kas to pehdejajs patwehrums. Pilſſehta degg wiſſas mallas. Tâ wiſch nonahf mahjas preeſchâ, kas iſrahdahs, fà kahdam no augſtas kahrtas peederretu. Schi mahja irr laikam kahda baggata Sewaſtopoles eedſihwotaja dſihwollis, warbuht kahda pilſſehtas aiſſtahtweſchanas waddona, zaur furra karra iſmannu Frantſchi til daubſ affinis ſaudejuſchi.

Atreebſchanahs dohmas mohſtahts Wiktora galwâ. Mahja til fo atſtahta . . . Kad wiſch tè wehl kahdu brahli atrastu, fo warretu nomaitaht, ka winnam wianna brahliſ nomaitahts? familiju, fo wiſch warretu apbehdinaht, fà wiſch apbehdinahts? ſirdis, fo wiſch warretu ſaploſſiht, fà wianna ſirds

faplohtëta? Wiffas schihs atreebfchanahs dohmas pluhft winna firdi. Winfch gribb ar laupifchannu atreebtees, ja ar flepawibu newarr. Winfch gribb feltu nemt, ja naw affiau, to isleet. Uu no wifseem fcheem farra fpoheem dsihts, winfch stahw us baggatahs mahjas flegfchana. Winfch eet zaur ar puffehm isgresnotu preefchnammu. Puffes flepawibas widdü! Bet no ka tas nahf, ka zuaws atfahpjahs? Puffehm libdsas, femme, bebrnu spehles, fwinna faldati, fohbins un kappara leelgabbals, fchetrgaddus wezza leelgabbala wihra mundeerinfch.

(Us preefchu wehl.)

Blehfchu niffis.

Parihje baggata atraitne dsihwoja; fchi zittu nefa nedarrija, nefa kahda basniza deenu no deenas Pahwila altara preefcha daudf stundas luhgfanahs nofkaitija. Kahdu deenu, kad winna atfal ta fskaitija, winnai grahmata nekritta preefcha; winna ralftu pozehla uu laffija: „Es ar jubfu luhafchanahm esmu tohti meera, tadeht esmu nodohmajis, nahlofcha zettortdeenä, walkara pulften' Snds, ar wirfengeli Gabrieli pee jums nafts meelastu turreht. Jubf to neweenam nedriblftat teift, tif jubfu kalponei ween to warrat darriht finnamu.

Pahwilz.“

Kad nu atraitne neweenam ne-eeraudfija, arri blehdi, kas ais altara bija paflehpreef, nerehjeja, tad winna grahmatai pateefija tizzeja un lifka jawä nammä wiffu mehft un fataijht, lai weefus pa gohdam warretu fanemt. Winnas paschas fudraba traufi winnai bija par-prafteem, un tadeht winna fubtija pefawa krahfa un gribbeja brahla traufus aizenmeetes. Brahlis, kas augftä ammatä stabweja, waizaja, preefch ka traufi waijadfiji; kalpone gan negribbeja isteift, bet winfch to tinzinaja, libds kalpone wiffu isftabftija. Brahlis nu dewa tublin traufus un islifkafz, it ka pilnizi tizzeju; bet winfch dewahs tublin us polizeju; tur winfch islubdsahs polizejas faldatus un nofazzija, furrä stunda lai faldati us to trakteeri noet, kas mahjas dsihwoflam prettim.

Pulften Snds kareete pefbraunza pee mahjas; no kareetes melnäs prahnäs apgehrees wihrs ar garru baltu bahrdü un baltäs drahnäs tehpreef, spahrnains jauneklis isfahpa un cegahja mahjä. Brahlis ar polizejas kommisshebru steidsahs arri tublin turp un pagehjeja, lai laifch eefchä. Winnegm atbildeja, weefi effoht un to walkar zittus weefus; nema newarroht usnemt. Kommisshebrs atteiza: „Laischat manni taf eefchä; es esmu apustuls Pehfers; esmu tiffai nahzis, Pahwilu un Gabrieli waijaht, ta winni tif nerahni warreja buht, bes mannas uslafchanas no debbefihm jemme nahft.“ Nu tappa durwis aldarritas; brahlis ar polizejas faldateem gahja eefchä un notwehra blehfchus.

Safohstajs deggun.

Leitnants dewa no ribta fawam kapteneem par faldatu buhfchannu finnu. Kad leitnants fawu runnu bija beidsis, kaptene fazzija: „Kas jums par wabti pee degguna? Jubf pateefi atfal ar fohbineem zirtufchees? taf finnat, zif bahrgi tas aisleegts! Man irr jubf ja-usdohd.“ — „Lai paleef,“ leitnants atbildeja, „tas pawiffam zittadi. Walkar es netihfchi deggunä eefohdu.“ — „No!“ kaptene isfauzahs, „deggunä eefohdat? Wai mutte naw sem degguna, ta warrejat deggunä eefohft?“ — „Es paliftu benefiti,“ leitnants fawu atbiliti pahrlabbodams fazzija.
S. A.

Isfluddinafchana.

Muhfu laifds gan wiff ta ar milfu fohleem eet us preefchu, ka katram jaunu laifu wihram par to no firds japreezajahs; tatschu effam arri mannijufchi un atfinnufchi, ka weena jauneem kaudihm, puifcheem un meitahm, wiffai waijadfija leeta irr warreni tabtu jaunu laifu steigfchanahs paffakä paliftuse; fchi leeta irr danzofchana un tehrfchana fefideenas, fwehtdeenas un fwehtku walkarös pa frohgeem un fchenkeem. Neween fchabda danzofchana un tehrfchana wee mums wehl giufchi neapfohtä un ne-isfmalzinatä buhfchana atrehdabs, tad arri ihweenam, kas weefigu faefchanehs zeeni un gohdä tur, firds no fahpehm wai plihft redfoht, ka fwehtdeenas un fwehtku walkarös leels pulfs frohgu un fchentü, kas preefch weefofchanahs un lihgmibas fahuhweti, valeet tuffchi un fluffi; tur warretu dantschu mufta jauti atfkonneht un daifas, wihfigas meitinas naigu puifchu rohtäs danzofchoht ta pa padebbefcheem liddinatees; tur puifchi warretu fawu fahbaku papehfchus isprohweht, wai turpneefs tohs deefgan fliprus pataiffjis, un ar isbanditees, kam zeetalee naggi, fwarrigata kullaka un ftihwakajs fakls. Pahrdohmadami, us kahdu wihft fche nokaltufchu un nodebdeufchu apgiffmofchanas farru warretum pefklahfiji tohpt, atieft un isplattihft, effam par derrigu atraddufchi wiffus, kas par fchahdu pafauls uspreefchuefchannu grib rubpetees, wee weena walga dabuhft un ihpafchu kantoehri eerifteht. Muhfu puhlini nau welti bijufchi; mehft effam panabufchi, pehz ka dfinnamees. Wiffi, us fo zerrejäm, pafneedsa mums labprahftigi fawu palihdsibu, un derrigi ammatueeti preefch muhfu kantoehra falfrehja aumatam. Kantoehri warrehs wifepirmak preefch frohgeem un fchenkeem par wifklehtato zennu derrigus un nenofaufejamus muftantus dabuhft, tad kahdus wihrus, kas jo fmalki proht tuffchös frohgös un fchentös par fpehzigu magneti buht, tohs fwehtdeenas walkarös ta ar kaudihm pildidami, ka luft un mudfch ween. Tad nu wehl peeminnams, ka mehft fawu kantoehri effam ta eeriftejufchi, ka warram wiffseem, kas no muhfu kantoehra palihdsibu wiffmajal pefzdesmitdiw' reifes gadda laifä melle, 300 prozentes no mafkas atlaift. Zerredami, ka muhfu puhlini bes augleem nepalifs, un ka frohgu weefofchanahs zeenitaji muhfu palihdsibu neatilums, effam drohfchi gadda eefahfumä fawu kantoehri atwehrufchi.

Dampf Brammanis,
jauna kantoehra direktors.

Atbildebams redaktehrs A. Leitän.

No Sensure atwehlehts.

Rihgä, 2. Janwar 1870.

Triktehts un dabuhjams pee bilfchu un grahmata-driffetaja Ernst Platef, Rihgä pee Pehtera-basnizas.